

ЕЛЕКТРОННА ПЛАТФОРМА DOZORRO ТА ЇЇ РОЛЬ В ГРОМАДСЬКОМУ КОНТРОЛІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

І. І. Власюк

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, група ОіО-41,
навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Науковий керівник – к.е.н., доцент О. О. Дорошенко

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Статтю присвячено аналізу аналітичної цифрової платформи України «Dozorro». Цифрова трансформація суспільства допомагає створювати нові можливості розвитку в усіх сферах господарювання та врядування. Серед найбільш перспективних сфер державної політики щодо імплементації цифрових інструментів є антикорупційна діяльність, де їх використання дозволяє суттєво покращити ефективність заходів насамперед за рахунок дистанціювання суб'єктів при прийнятті рішень.

Ключові слова: цифрові технології, державні цифрові платформи, закупівлі, інструменти, контроль.

The article is devoted to the analysis of the analytical digital platform of Ukraine "Dozorro". The digital transformation of society helps to create new opportunities for development in all areas of management and governance. Among the most promising areas of state policy regarding the implementation of digital tools is anti-corruption activity, where their use allows to significantly improve the effectiveness of measures, first of all, due to the distancing of subjects when making decisions.

Keywords: digital technologies, state digital platforms, procurement, tools, control.

На нинішньому етапі розвитку суспільства ми вже маємо можливість оцінити переваги й можливості, що подарували людству інноваційні технології, та констатувати, що й надалі без активного застосування новітніх досягнень інформатики, радіоелектроніки, зв'язку, обчислювальної й телекомунікаційної техніки ефективно керувати державою, її економікою буде неможливо. Тому розвиток інформаційного суспільства в Україні в усі сфери суспільного життя, особливо у діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування, є одним з пріоритетних напрямів державної політики [4].

Мета статті – це розгляд й аналіз аналітичних можливостей платформи ІАС «Dozorro» для контролю ефективності використання бюджетних коштів.

Dozorro – це платформа, де кожен учасник системи (постачальник, замовник, контролюючий орган, громадянин) може дати зворотній зв'язок державному замовнику чи постачальнику, обговорити та оцінити умови конкретної закупівлі, проаналізувати закупівлі окремого державного органу чи установи, підготувати та подати офіційне звернення до контролюючих органів та багато іншого [1]. На платформі можна дізнатись інформацію про тендери за ключовим словом чи за номером тендеру.

В системі «Dozorro» наявні інструкції для оскарження різних видів закупівель (див. таблицю нижче).

Інструкції для оскарження допорогових та надпорогових закупівель

Допорогові закупівлі	Надпорогові закупівлі
Допомагають, обравши тип виявленого порушення (безпідставна дискваліфікація, дискримінаційні вимоги умов закупівлі, надмірні вимоги до учасників, відсутня специфікація до укладеного договору, необґрунтований вибір переможця, невчасне розміщення/нерозміщення документації, порушення строків оприлюднення договору в системі, завищення цін, інформування АМКУ (Антимонопольного комітету України) про змову), ознайомитись з правовими аспектами, заготовками листів до замовників і контролюючих органів та реальних прикладів оскарження аналогічних порушень	Допомагають, обравши тип виявленого порушення (безпідставна дискваліфікація, дискримінаційні вимоги документації, можливе уникнення процедури відкритих торгів, необґрунтований вибір переможця, невчасне розміщення/нерозміщення документації, порушення строків оприлюднення договору в системі, відсутня специфікація до укладеного договору, необґрунтована відміна торгів, завищення цін, скарга до АМКУ (Антимонопольного комітету України), інформування АМКУ про змову), ознайомитись з правовими аспектами, заготовками листів до замовників і контролюючих органів та реальних прикладів оскарження аналогічних порушень

* Складено автором за даними [3].

Платформа «Dozorro» надає інформація про її членів [6]:

- громадські організації (назва, регіон та сфера діяльності організації, рівень сертифікації, контактні дані, виявлені порушення, активність, сума та кількість закупівель під контролем);

- замовники та контролери (назва, кількість відгуків та кількість тендерів замовника з відгуками).

Сайт платформи Dozorro має аналітичні інструменти для контролю та моніторингу публічних закупівель [2]:

- інструменти команди «Dozorro» (публічний модуль аналітики, професійний модуль аналітики, медичний модуль аналітики);

- інструменти інших команд (вебпортал Уповноваженого органу, Clarity Project, закупівлі, антикорупційний монітор, пошук та відстеження додаткових угод в Prozorro, антикорупційна карта ремонтів, аналітика закупівель ESCO, CoST (Construction Sector Transparency Initiative). Прозора інфраструктура, завантаження документів учасників, аналітичні панелі ДП «Медичні закупівлі України», Market Research Tool);

- інструменти для замовників (методологія створення тендерної документації, схеми процесів закупівлі Prozorro, рахуємо уповноважених осіб, калькулятор визначення зміни ціни на природний газ, конструктор нецінових критеріїв);

- дослідження руху коштів (Є-дата, Пошуково-аналітична система.007);

- дослідження учасників (Єдиний державний реєстр, YouControl, Opendatabot, CONTR AGENT);

- судова практика, практика АМКУ, практика органів моніторингу (Суд на долоні, Clarity APP, Єдиний державний реєстр судових рішень, узагальнена практика Колегії АМКУ).

Проте, незважаючи на наявність значних позитивних ефектів від запровадження публічних закупівель, які знаходять свій вияв у посиленні конкуренції, збільшенні обсягів реалізації, виробництва в економіці України та інших ефектів зазначена система потребує кроків, що спрямовані на її удосконалення [5]:

- проведення реформ в сфері законодавства у частині розширення дії Закону на лізингові операції;
- удосконалення закупівель на основі прямих договорів та встановлення запобіжників з метою недопущення зловживань при використанні зазначеного інструменту;
- заборона на участь у публічних закупівлях для тих організацій та їх кінцевих бенефіціарів, які притягувались до відповідальності за вчинення антиконкурентних дій, корупцію, маніпуляцію в процесі торгів та ін.;
- удосконалення державного та суспільного контролю та відповідальності з метою швидкого реагування на порушення процедури публічних закупівель;
- удосконалення спрощених закупівель: щодо замовників – шляхом скорочення термінів процедури, підняття нижнього порогу очікуваної вартості та посилення захищеності від недоброчесних постачальників, щодо учасників – можливість захисту своїх прав, пришвидшення й полегшення підготовки до участі в спрощених закупівлях;
- необхідним є дотримання прозорості при розробці і прийнятті протекціоністських заходів.

Висновки. Сфера здійснення публічних закупівель як механізм реалізації економічної політики на засадах досягнення ефективного соціально-економічного розвитку країни та підвищення ефективності використання публічних коштів перебуває на стадії активного реформування. Аналіз міжнародного досвіду доводить, що потреби держави в товарах, роботах і послугах задовольняються більш адекватно і ефективно в тому випадку, якщо всі процедури функціонального циклу забезпечення публічних потреб вбудовані в єдине інституційне середовище, врегульовані, виходячи із загальних вимог для всіх процедур, впорядковані за структурою і складом елементів, та проводяться на засадах електронного забезпечення. Національна сфера здійснення публічних закупівель перебуває в стані формування правових основ для впровадження електронного забезпечення сфери здійснення публічних закупівель, що зумовить у майбутньому якісне та своєчасне задоволення публічних потреб у товарах, роботах і послугах та призведе до економії бюджетних фінансів [7].

1. Dozorro. URL: <https://dozorro.org/> (дата звернення: 15.02.2023).
2. Аналітичні інструменти для контролю та моніторингу публічних закупівель. URL: <https://dozorro.org/tools> (дата звернення: 15.02.2023).
3. Карточка учасника. URL: <https://bi.prozorro.org/sense/app/fba3f2f2-cf55-40a0-a79f-b74f5ce947c2/sheet/6a250824-ff2f-4c9d-a36b-4bdd01a8c37d/state/analysis> (дата звернення: 15.02.2023).
4. Лопушинський І. П. Цифровізація як основа державного управління на шляху трансформації та реформування українського суспільства. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2018_2/20.pdf (дата звернення: 15.02.2023).
5. Осьмірко І. В., Синиця Т. В., Золотухіна Т. В. Аналітичний моніторинг системи публічних закупівель в Україні. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка*. 2021. № 19. С. 98–119.
6. Члени Dozorro-спільноти. URL: <https://dozorro.org/community/ngo> (дата звернення: 15.02.2023).
7. Шестаковська Т. Л. Шляхи вдосконалення механізму публічних закупівель. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Сер. Державне управління*. 2021. № 2. С. 105–109. URL: <https://doi.org/10.32838/tnu-2663-6468/2021.2/018> (дата звернення: 15.02.2023).